

Kāpēc ir tik svarīgi piedalīties EP vēlēšanās?

Izprotot lēmumu pieņemšanas procesus Eiropas Savienībā (ES) un Eiropas Parlamenta kompetenču spektru, atbilstošākā Eiropas Parlamenta deputāta kandidāta izvēle Latvijas iedzīvotājiem var kļūt par vieglāku, bet reizē arī atbildīgāku uzdevumu - tā 19. martā ES mājā notikušajā lekcijā "Kā Eiropas Savienība ietekmē mūsu ikdienu" norādīja pētnieks un Latvijas Universitātes lektors Romāns Putāns. Eiropas Parlaments ir vienīgā ES institūcija, kas tiešā veidā pārstāv Latvijas un citu dalībvalstu pilsoņu intereses, kā arī ievēl vienīgās ES likumu ierosinātājas institūcijas - Eiropas Komisijas -, priekšsēdētāju un apstiprina ES dalībvalstu izvirzītos komisārus. Līdz ar to Eiropas Parlamenta vēlēšanas ir iespēja Latvijas vēlētājiem ietekmēt turpmāko ES politikas virzību - ievēlot 8 deputātus, tieši Latvijas iedzīvotāji noteiks, kā nākamos piecus gadus tiks pārstāvētas valsts intereses Eiropā un vai tiks pieņemti iedzīvotājiem pozitīvi lēmumi.

Skaidrojot Latvijas pilsoņu līdzdalības nepieciešamību 24. maijā notiekošajās Eiropas Parlamenta vēlēšanās, R. Putāns uzsvēra, ka pēc Eiropas Parlamenta ievēlēšanas turpmākos piecus gadus jaunajam sasaukumam kopā ar dalībvalstu valdībām būs līdzvērtīgas tiesības pieņemt likumus gandrīz visās ES tiesību jomās, kas tieši ietekmē arī Latvijas iedzīvotāju ikdienu.

Viņš skaidroja, ka īpaši būtiska ietekme ir vēlētājiem, jo deputāti pārstāv dalībvalstu, tostarp Latvijas, pilsoņu intereses, kamēr ES Padomē strādā valstu vai valdību vadītāji. Savukārt Eiropas Komisija ir ES izpildvara, kas ir vienīgā ES institūcija, kurai ir tiesības ierosināt jaunus likumprojektus. Eiropas Komisijas sastāvā ir pa vienam komisāram no katras ES dalībvalsts. Kā norādīja R. Putāns, Eiropas Komisija uzklaua ES dalībvalstis un iesniedz izskatīšanai likumprojektus ES Padomē un Eiropas Parlamentā.

Uzskaitot Eiropas Parlamenta pilnvaras, lektors minēja trīs: likumdošanas pilnvaras, budžeta pilnvaras un uzraudzības pilnvaras. Eiropas Parlaments piedalās politiku veidošanā kopā ar ES Padomi, veic ES iestāžu demokrātisko uzraudzību, ieceļ Eiropas Komisijas prezidentu, apstiprina Eiropas Komisiju kopumā un patur tiesības arī to atlaist, veido izmeklēšanas komisijas, izskata ES pilsoņu lūgumrakstus, veic ES budžeta uzraudzību, kā arī pieņem vai noraida Eiropas Komisijas piedāvāto ES budžetu.

Atbildot uz jautājumu, ko dara Eiropas Parlamenta deputāti, lektors iezīmēja galvenos virzienos - darbs komitejās un delegācijās, dalība atzinumu, ziņojumu, rezolūciju, deklarāciju un priekšlikumu sagatavošanā, kā arī tikšanās ar sociālajiem partneriem, nevalstiskajām organizācijām, un iedzīvotājiem. Kā īpaši nozīmīgu lektors izcēla deputātu uzstāšanos plenārsēdēs, skaidrojot, ka tieši 766 citu deputātu uzrunāšana norāda uz tiešu konkrētās dalībvalsts interešu pārstāvēšanu.

Pašlaik aktuālākie Eiropas Parlamenta deputātu dienaskārtībā esošie jautājumi ir ES noteikumu datu aizsardzībai sagatavošana, mobilo sakaru viesabonēšanas maksas atcelšana, priekšlikumu izstrādāšana ES ārējām attiecībām, ceļotāju tiesību aizsardzība, konkrēti - palielināt atbildību ceļojumu aģentūrām, kā arī aviopasažieru tiesību paplašināšana. Lekciju vadīja Mg. Sc.Soc.Romāns Putāns. Doktora zinātniskā grāda pretendents, pētnieks un lektors Eiropas studiju maģistra programmā Latvijas Universitātē (LU). Sociālo zinātņu maģistra grādu Eiropas studijās ieguvis 2007.gadā LU. Kopš 2009.gada pētnieks LU Eiropas un sabiedrības attīstības studiju akadēmiskajā centrā, un kopš 2011.gada arī LU Žana Monē (Jean Monnet) Izcilības centra pētnieks. R.Putāna pētnieciskās intereses saistās ar klientu apkalpošanu un stratēģisko plānošanu valsts pārvaldē.

Eiropas Parlaments ir vienīgā tieši vēlētā ES iestāde. Jaunajā Eiropas Parlamenta sasaukumā būs 751 deputāts, kas ievēlēs Eiropas Komisijas priekšsēdētāju.

Eiropas Parlamenta vēlēšanas Latvijā notiks 2014.gada 24.maijā, kurās Latvijas pārstāvībai Eiropas Parlamentā jāievēl astoņi deputāti.

Papildu informācija: Anita Jansone, Eiropas Savienības mājas Zināšanu, sarunu un mākslas istabu vadītāja, t.67085446, e-pasts: anita.jansone@esmaja.lv

Citas svarīgas lietas, ko der zināt pirms 24. maija vēlēšanām var uzzināt infografikā:

Interneta formāts ir

šeit: http://www.europarl.lv/resource/static/images/ep_kompetences_web_lv.jpg

EPS formāts drukai ir šeit: <http://failiem.lv/u/rdhjrc>